

ילד מאומץ הוא לא מסכן

יונית טרנר גילתה במקרה שהיא מאומצת, ולקח לה שנים להשלים עם העובדה שנעזבה בבית היולדות. היום היא קואוצ'רית שעוזרת לילדים מאומצים ולהוריהם להתמודד עם השאלות הקשות: מי אני? למה נטשו אותי? האם אי פעם אצליח לסלוח?

מירי בן־דוד לוי | צילום: יונתן בלום

מעשה בסבתא שהילקה לנכדיה דמי כים. לנכד אחר נתנה 50 שקל, לנכד אחר נתנה 50 שקל, ורק נכדה אחת קיבלה ממנה 20 שקל. למה? כי הנכדה הזו היא ילדה מאומצת.

זה רק אחד מהסיפורים העצובים ששמעה יונית טרנר (53) מנסי צ'וינה, מאמנת אישית המתמחה בליווי הורים וילדים בתהליכי אימוץ. על המקרה הזה שמעה במהלך הרצאה שהעבירה להורים מאמץ צים. "אביה של הילדה סיפר שבתו ניגשה אליו ואמרה לו שהיא שמה לב שצבע השטר שקיבלה מסבתא שונה, אבל היא אומרת תודה על כל מה שהיא מקבלת", מספרת טרנר. "הרגשתי בפני האבא שתי נקודות עיקריות: האחת של אפליה לטובה או חריים. ההורים שלי לא סיפרו לי מיוזמתם שהורים מאומצת. זה גורע לי ממורה בבית הספר היסודי שבו למדתי בתל־אביב, שהחליטה יום אחד לספר את זה בפני כל הכיתה. אני זוכרת עד היום איך בגיל עשר הרגשתי אבודה. בדיעבד, הבנתי שהוריי התייעצו, וזו העצה שקיבלו, לא לספר עד גיל 18. אז הם חיכו. לקח לי שנים להבין שאימץ זה לא

נורא, זו עובדה שחיים איתה. בהתחלה היה לי קשה מאוד. התקשיתי להיות בבית הספר עם אותה מורה שחשפה את הסוד, ומילדה מקובלת עם המון חברים וחברות הפכתי להיות הילדה שעליה עשו חרם במשך שנתיים וקראו לה בשמות. פרט לשתי חברות לא היו לי חברים".

איך הגיבו הורייך בשנודע לך שאת מאומצת? "הם ניסו 'לנחם אותי' או 'להקטין את הגוף' כשאמרו לי שהם בחרו אותי. אותי זה לא קנה. בגיל העשרה רק רציתי לדעת מה הסיפור שלי ולמה האיש שילדה אותי ויתרה עליי. זה ממש בער בעצמותי. המחשה על האימוץ כסוד ממש טחנה אותי דק־דק, לא הבנתי מה יש להסתיר, אבל כל השנים כיבדתי את בקשותיהם של הוריי ועשיתי כרצונם. פשוט לא דיברנו על הנושא. עם השנים הפך האימוץ לחלק מחיי, לא התביישתי בוה, אבל גם לא סיפרתי על זה בחופשיות לכל אהה. זה היה נושא פרטי שלי".

כשתקרבה לגיל 18 גבר בה הרצון לחפש פרטים על עברה, אבל מעולם לא פתחה את תיק האימוץ שלה. "רציתי לפגוש את אמי הביולוגית גם כדי שתספר לי דברים שקשורים לבריאות שלי. היה לי חשוב לדעת עם איזה גנים אני מסתובבת. כשהתגייסתי לצבא, הכרתי שם אנשים שלא עשו עניין מהאימוץ והקפידו לומר לי שמה שחשוב זו אני ואיך לאבנה את עצמי בעתיד, ואז כבר ירד ממני הלחץ לפגוש אותה. היו תקופות, בעיקר בתיכון, שחקרתי אם יש לי אחים או אחיות. מכירור לא פורמלי, שאין לי מושג אם העלה מסקנות נכונות, יש לי באיזה

החור השחור בחיי

אחרי לימודי חשבונאות ותואר שני במינהל עסקים עברה טרנר שבע שנים אצל אביה רואה החשבון, עברה לאגף החשב הכללי במשרד האוצר והגיעה עד לתפקיד ממונה על הגמלאות. לפני 14 שנים עברה לשירות בתי הסוהר ופרשה לפני כשלוש שנים. "המעבר לשב"ס לקראת גיל 40 העמיד בפניי בפעם הראשונה את השאלה של קריירה מול משפ"ה", היא נזכרת. "לשמחתי, בשב"ס הצלחתי לשלב עם זה החופשה. היא אמרה לי שעד עכשיו חיברתי בין מספרים, כי הייתה לי קריירה של כלכלנית, ומעכשיו אחבר בין הורים מאמצים לילדים מאומצים ואתן להם ידע, כלים, עצה או סתם כתף".

עוד לפני סיום הלימודים היא פיתחה את "בשביל האימוץ", מודל אימוץ וליווי להורים מאמץ צים. "המודל נותן להורה את השביל – תהליך הבשלת האימוץ אצל הילד", היא מסבירה. "הוא מתחיל בשאלות של זהות: שם, תאריך לידה, גנטי

מקום בישראל אחות ואח למחצה". וזה לא מספיק אותך? "היו נקודות בחיים שחשבתי על האמא הביולוגית שלי ועל האחים שאולי יש לי: כשהתי חתנתי, כשהתגרשתי, כשההורים המאמצים שלי נפטרו וכשאספתי לביתי את שתי הילדות שאני מגדלת. ברגעים כאלה אני תוהה אם היא מצטערת או שעברה הלאה, אבל זה לא היה מספיק כדי שאגש לשירות למען הילד ואבכר".

מקום בישראל אחות ואח למחצה". וזה לא מספיק אותך? "היו נקודות בחיים שחשבתי על האמא הביולוגית שלי ועל האחים שאולי יש לי: כשהתי חתנתי, כשהתגרשתי, כשההורים המאמצים שלי נפטרו וכשאספתי לביתי את שתי הילדות שאני מגדלת. ברגעים כאלה אני תוהה אם היא מצטערת או שעברה הלאה, אבל זה לא היה מספיק כדי שאגש לשירות למען הילד ואבכר".

ק. השלב השני בתהליך נקרא 'ילדות השנייה' ועוסק בתהיות של הילד המאומץ, שמתחילות כשביבות גיל שש ומשיכות כל חייו. התהיות הן בעיקר לגבי מי אני היום? מה זה להיות מאומץ? מהו התור השחור בחיי ואיך אני חי איתו?"

לכסוף מגיע השלב שהיא קוראת לו "לחיות מבחירה של אחר" ונוגע בנקודה הרגישה מכל. "אנחנו מציפים שאלות כמו מהי אמא, אוהבת או נוטשת? האם אצליח ללמוד מהי אהבה? האם אוכל לסלוח? האם אפרוץ את מחסום הסוד? מדובר בנר שאים עמוקים יותר, ולכן הם צפים בגיל מבוגר יותר, לקראת גיל 17-18 או מאוחר יותר. עוד נושא שעוסקים בו הוא הרמיון הפני, וזו אחת הסוגיות הכואבות להורים מאמצים.

"בשנה האחרונה פיתחתי מודלים נוספים לאימוץ, גם למאומצים מבוגרים ולבני חוגג שלהם. היה לי חשוב לפתח מודל לכל אדם שקרוב למאומצים כדי לספק ידע וכלים להתמודד מול הקשיים שחווה המאומץ בכל תחנה בחייו".

לשחרר את הסוד

ילד מאומץ הוא לא מסכן, לא אומלל ולא ילד סוג ב', זה אחד הדברים שחשוב לטרנר להעביר למאומצים שלה. "זה נכון שחוינו נטישה ולא קל לנו, אבל רחמים לא יפתרו את הקשיים", היא מסבירה. "כשהורים מאמצים מתקשרים אליי, הם כמו ילדים שלי שצריכים את עזרתי. לפעמים כבר בתהליך עצמו יש חיכוכים קשים בין בני המשפחה, מה שגורם לנתק.

"פנתה אליי אם מאמצת לילד בן שבע וסיפרה שהיא לא מסוגלת לגלות לו שהוא מאומץ. במשך שנה הסברתי לה שהוא חייב לדעת"

יש גם מקרים קשים, שבהם הורה צריך לבחור בין הילד המאומץ לבין המשפחה הגרעינית שלו, וזו בחירה בלתי אפשרית. למשל, אם חריוורת שאימצה לדה סיפרה לי שאחיה הוידר לא הסכים להזמין אותה עם הילדה לארוחת חג, כדי שהילדה לא 'תטמא' לו עיניים פקוחות ולב פתוח".

כדי להגיע לכמה שיותר אנשים היא שומרת על מחירים סבירים (180 שקל למפגש) ודו־חודש מעביר רה בהתנדבות הרצאות להורים מאמצים שידים אינה משגת לשלם לה.

את ההורים בזמן לא מתאים, אבל צריך לדעת שלפ' ני שילד מאומץ שואל משהו, הוא מחפש לבר תשרי בות. אם הוא לא מוצא או לא מסתפק בתשובות שנתן לעצמו, הוא שואל בקול רם. הורה שלא יהיה מוכן עם תשובה טובה עלול לגרום לילד להשתתק, להצטרע ולא לשאול יותר".

למה ילד מאומץ זקוק יותר מכל? "לביטחון, לשייכות ולאהבה. ילד מאומץ לא צריך פיזיו חומרי. שום דבר לא יכול לפצות אותו על השנים, השבועות ואפילו הימים בבית הילדים. אנד נה, הילדים המאומצים, רוצים לדעת שהויתור לא יחזור בשום צורה ובשום אופן. זה אף פעם לא קל לגדל ילדים, ולגדל ילדים מאומצים זה מורכב אפרי לו יותר. אימוץ הוא תהליך שיש להיכנס אליו עם עיניים פקוחות ולב פתוח".

כדי להגיע לכמה שיותר אנשים היא שומרת על מחירים סבירים (180 שקל למפגש) ודו־חודש מעביר רה בהתנדבות הרצאות להורים מאמצים שידים אינה משגת לשלם לה.

3 סוגיות שמטרידות הורים מאמצים

1. האם לשמור על שמו המקורי של הילד?
"כל הורה צריך לסמוך על שיקול דעתו", אומרת טרנר. "יש חשיבות רבה לבחירת שם ישראלי, גם אם כשם שני, כי כאן הילד חי וגדל".
2. האם יש קווי התנהגות משותפים למאומצים?
"ילד מאומץ נוטה להתנהג בצורה מרצה כדי להיות בטוח במקומו בבית. הנטישה שחווה לימרה אותו שהתנהגות אחרת אולי תגרום תוצאות שאינן רצויות מבחינתו. רפוש התנהגות נוסף הוא מדרגות: הילד מעמיד את הוריי במבחנים כדי לברוק את הגבולות ואת מידת האהבה שלהם".
3. האם תחושת הנטישה הולפת עם הזמן?
"תינוק חווה את הנטישה גם אם היא אורכת ימים, שבועות, חודשים ובוודאי שנים. הרגשת הנטישה נשארת עם המאומץ גם בבגרותו ומתעמקמת רק באמצעות עבודה עצמית קשה".